

2. Лобза А. В. Аудит персоналу на сучасному підприємстві [Електронний ресурс] / А. В. Лобза, О. С. Шабанова // «Young Scientist» № 11 (63). – 2018. – Режим доступу: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2018/11/108.pdf>.

3. Международные профессиональные стандарты внутреннего аудита [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.iaa_ru.ru/

4. Писаревська Г. І. Формування системи аудиту персоналу на підприємстві / Г. І. Писаревська // Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. «Економічні науки». – 2015. – Вип. 13. – Ч. 4. – С. 153–157.

5. Прокопець Л. В. Роль аудиту персоналу на підприємстві [Електронний ресурс] / Л. В. Прокопець // АГРОСВІТ № 23. – 2017. – Режим доступу: http://www.agrosvit.info/pdf/23_2017/11.pdf

6. Фріман Є. М. Організаційні засади аудиту персоналу при прийнятті кадрових рішень на підприємстві / Є. М. Фріман // Проблеми економіки. – 2012. – № 3. – С. 151–154.

М. В. ДИХА, Д. В. ЛІННІК
Хмельницький національний університет

ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ В СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Складовими системи економічної безпеки у праці [1]: ресурсно-виробничу, фінансову, інвестиційно-інноваційну, енергетичну, зовнішньоекономічну, макроекономічну та безпеку/загрози блоку «неформального/злочинного впливу» (економічна злочинність, корумпованість в економіці, контрабанда, рівень тіньового обороту, збитки від лобіювання економічних інтересів). Однією із базових складових економічної безпеки є фінансова безпека, яка обумовлюється станом бюджетної, грошово-кредитної, банківської, валютної системи та фінансових ринків.

Напрямки зміцнення фінансової безпеки України визначаються, насамперед, на основі оцінювання показників фінансової безпеки держави. Зокрема, бюджетна безпека характеризується такими показниками: дефіцит (профіцит) держбюджету/ВВП, %; дефіцит (профіцит) держфондів, % до ВВП; рівень перерозподілу ВВП через зведений бюджет, %; платежі з обслуговування та погашення держборгу / доходи держбюджету, % (табл. 1).

Таблиця 1

Показники бюджетної безпеки, [2]

Показник	Рік				
	2014	2015	2016	2017	2018
Дефіцит (профіцит) держбюджету/ВВП, %	-4,98	-2,28	-2,94	-1,6	-1,66
Дефіцит (профіцит) держфондів, % до ВВП	-1,02	-2,62	-2,1	-0,83	-0,25
Рівень перерозподілу ВВП через зведений бюджет, %	29,11	32,94	32,84	34,08	33,28
Платежі з обслуговування та погашення держборгу / доходи держбюджету, %	47,7	38,9	33,85	28,3	20,32

За проаналізований період найбільшого значення показник відношення дефіциту державного бюджету до ВВП мав у 2014 році (4,98 %), однак з 2015 року спостерігається тенденція до зменшення дефіциту держбюджету до ВВП. Відносно дефіциту бюджетних та позабюджетних фондів сектору загальнодержавного управління до ВВП не відзначаємо стійкої тенденції щодо його зростання чи скорочення. У 2015 році показник зріс (2,62 %), але до 2018 року дефіцит держфондів скоротився до 0,25 %. Рівень перерозподілу ВВП через зведений бюджет є на рівні 29–34 % (33,28 % станом на кінець 2018 року, що є задовільним значенням). Відношення обсягу сукупних платежів з обслуговування та погашення державного боргу до доходів державного бюджету протягом 2014–2018 років зменшувалося; у 2018 році – 20,32 % (зона критичних значень).

Важливо зазначити, що високий рівень боргового навантаження є одним із вагомих чинників послаблення фінансової стабільності в Україні. Державний борг виникає внаслідок фінансових запозичень держави, договорів і угод про надання кредитів та позик, пролонгації та реструктуризації боргових зобов'язань минулих років. Сукупність боргових зобов'язань держави містить також гарантований державою борг, що виникає внаслідок прийнятих на себе державою гарантій за зобов'язаннями третіх осіб, або прийняті на себе державою зобов'язання третіх осіб.

На рис. 1 зображено динаміку державного боргу.

Рис. 1. Динаміка державного та державного гарантованого боргу за 2015–2019 роки, (млн грн), [2]

Дані рис. 1 свідчать, що з 2015 року спостерігалось значне збільшення державного боргу, що пояснюється як кризовими явищами в економіці України, так і новими запозиченнями, які направлялись на погашення попередніх боргів.

На державному рівні з метою оздоровлення системи державних фінансів та забезпечення фінансової стабільності на валютному і банківському ринку необхідно ефективніше здійснювати роботу щодо заміщення старих боргів на дешевші фінансові інструменти. Слід створити сприятливі умови, які б забезпечили довіру інвесторів до ринку запозичень, що обумовить значне збільшення ліквідності ринку. У структурі державного боргу необхідно скорочувати зовнішню заборгованість. Пріоритетним завданням фінансової політики України має бути ефективне управління залученими коштами, перетворення державних запозичень на дієвий інструмент прискорення соціально-економічного розвитку країни.

Посилення рівня бюджетної безпеки держави потребує системних дій, які мають, зокрема, спиратися на механізми у сфері бюджетної та монетарної політики, фондового ринку, а також у сфері регулювання корпоративного сектору економіки. Зміцненню бюджетної безпеки України сприятиме комплексний підхід до реформування бюджетного процесу на державному, місцевому рівнях та рівні міжбюджетних відносин. Бюджетування має здійснюватися на основі науково обґрунтованих та координованих дій, стратегії та тактики бюджетування, підвищення якості прогнозів макроекономічних показників, що використовуються в бюджетному плануванні. Також зміцнення бюджетної безпеки України можна досягти шляхом підвищення результативності бюджетних витрат за рахунок застосування програмно-цільових засад діяльності, орієнтація бюджетної системи на досягнення конкретних результатів (за відповідними програмами розвитку).

Література

1. Диха М. В. Економічна безпека країни: сутність та складові // Нова траєкторія розвитку національної економіки: мікро-, макро- та прикладні аспекти : [монографія; під ред. О. В. Покатаєвої, М. В. Болдуєва, Г. Ю. Кучерової]. – Запоріжжя : КПУ, 2017. – С. 284–298.
2. Матеріали офіційного сайту Міністерства Фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/gdp/>
3. Dykha M. V. Elimination of the influence of investment, financial and operational risks on the organisation economic security / Mariia V. Dykha, Larysa Liubokhynets, Nataliia P. Tanasiienko, Serhiy Moroz, Olga Poplavska // Journal of Security and Sustainability Issues – 2019. – Volume 9(1). – P. 13–26.

І. О. ДОЦЕНКО, М. П. АНТОНЕЦЬ
Хмельницький національний університет

ОСНОВНІ ЗАГРОЗИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ БАНКУ

В умовах інтеграції економіки України в світове господарство забезпечення банківської безпеки є актуальним завданням. Забезпечення безпеки банківських установ, зумовлено впливом як зовнішнього середовища, яке характеризується елементами поглиблення фінансової кризи в умовах пандемії, так і внутрішнього середовища, зокрема посиленням конкуренції та консолідації банківського бізнесу.

На основі аналізу визначень вітчизняних вчених [1–3], можна констатувати, що основним критерієм ефективності безпеки банківської діяльності є стабільність фінансового й економічного розвитку